

[Peter Nielsen.]

afgiften ikke burde drages ved skibe på 500 brutto registertons, idet skibe under denne størrelse kan føres af sætteskipperne, og man skulle derfor ikke for disse skibes vedkommende have så stor interesse i skoleskibsuuddannelsen.

Det er oplyst over for udvalget, at det blot drejer sig om 89 skibe mellem 300 og 500 tons, og at disse skibe ville blive pålagt en afgift på 9 200 kr. tilsammen. Skulle dette beløb fordeles på skibe over 500 tons, skulle afgiften forhøjes med 0,8 øre pr. ton. Der har ikke fra de mindre skibes rederier været protesteret over for denne afgift, og da den kun andrager et relativt lille beløb, ønsker udvalget ikke at stille ændringsforslag i den omtalte retning og indstiller lovforslaget til vedtagelse uændret.

Lynnerup Nielsen: Ifølge loven om skibes bemanning af 7. juni 1958 ophævedes jo bestemmelsen om den obligatoriske sejl-skibstid for vordende navigatører. Mit parti er helt enig i, at sejlads med sejlskib ikke har nogen særlig betydning nu om stunder, hvor sejltiden med sejlskib ikke vil komme de unge navigatører til gode i deres fremtidige gerning, eftersom skibssejladsen har gennemgået en så stor udvikling, som tilfældet er.

Vi er tillige af den opfattelse, at ønsket om bevarelse af skoleskibet „Danmark“ er et rederønske, og vi føler os ikke sikker på, at rederne ikke vil benytte sig af en vis social udvælgelse af navigatører under særlig vanskelige perioder for skibsfarten. Derfor vil mit parti stemme mod lovforslaget ved tredje behandling.

Udvalgets ordfører (Peter Nielsen): I anledning af det ærede medlem hr. Lynnerup Niensens udtalelse er det måske værd lige at gøre opmærksom på, at dette lovforslag blot drejer sig om, at Dansk Dampskibsrederiforening skal være med til at betale for skoleskibet „Danmark“, og da foreningen selv har tilbudt det, kan da vel ingen her have noget imod det.

Lynnerup Nielsen: Jeg er fuldstændig klar over, at det er Dansk Dampskibsrederiforening, der må betale en afgift af skibe over en vis størrelse. Det er ikke afgiften

som sådan, mit parti har vendt sig imod, men vi er ængstelige for, at man i vanskelige perioder kan komme til at stå over for en social udvælgelse af det vordende navigatørmandskab.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1-3 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Fortsættelse af første behandling af forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1959 til 31. marts 1960.

(Foregående forhandling findes i tiden den sp. 1135, 1202, 1227 og 1313).

Forhandlingen genoptoges.

Thestrup: Jeg vil gerne begynde med at erkende, at jeg i min sammenligning mellem tidligere budgetter og det nuværende budget ikke tog hensyn til, at der er sket en ændring af budgettets opstilling, og at dette bevirker, at det umiddelbare sammenligningsgrundlag ikke er til stede. Jeg vil endvidere erkende, at jeg af den højtærede finansminister tidligere har fået dette forholdt; så må man selv bedømme, om man vil betragte det som en fejltagelse fra min side.

Den højtærede minister nåede til det resultat i sit svar til mig, at væksten i statens udgifter knap udgjorde 50 pct., og ikke som af mig anført 100 pct., fra den borgerlige regerings sidste budget til det nu forelagte. I virkeligheden turde dog også denne stigning være ganske betydelig. Der er imidlertid noget andet, som jeg synes har større interesse. Jeg kan ikke se rettere, end at den højtærede minister ved at lægge hele vægten på udgiften søger at komme bort

[Thestrup.]

fra det, som jeg i mit indlæg betragtede som det afgørende, nemlig selve statsbudgettets vækst med stigningen i indtægten som det afgørende punkt eller i hvert tilfælde som et meget vigtigt punkt.

Jeg har hele tiden erkendt den højtærede finansministers administrative dygtighed, og jeg har udtrykkelig sagt, at jeg aldrig har bemærket, at ministeren har undladt at vise sparsommelighed i enkeltheder, men at det var statens stadige udvidelse af sit område, dens påtågen sig flere og flere opgaver med de deraf følgende udlån, ikke mindst netop udlån, men også udgifter, der var det farlige punkt. Derfor kunne jeg i og for sig blive stående ved den højtærede finansministers udtalelse om, at stigningen i udgiften fra den borgerlige regerings sidste forslag til det nuværende knap udgør 50 pct. Ikke for at undskylde mig selv, men for at give støtte til de røster, der siden min fejltagelse har rejst sig for at få en nogenlunde klar redegørelse for statens budget, en redegørelse, som også den almindelige vælger kan finde ud af, vil jeg over for ministerens udtalelse om, at stigningen i udgiften kun var 50 pct., nævne 3 ting: for det første, at det ikke var udgifterne, men budgetterne, jeg sammenlignede, og at jeg rent formelt — jeg erkender, at det var rent formelt — brugte det pågældende budgets tal. For det andet, at balancesummerne for det her foreliggende forslag er 5,9 milliard kr. og ikke, som af ministeren anført, 5,5 milliard kr., fordi det er udgifterne, der er nævnt. Jeg er klar over, at der til de 3,7 milliard kr., som finansministeren nævnte, og som jo er udgiftstallet, skal lægges et beløb, der modsvare det beløb, hvormed overskuddet på det nuværende finanslovsforslag er angivet. For det tredje, at det til de fornævnte 5,9 milliard kr. vil være rimeligt at lægge de 135 mill. kr., der udgøres af det folkepensionsbidrag, som betales af befolkningen, men som i budgettet fradrages udgifterne til folkepension. Derefter vil budgettet blive på 5,9 milliard kr. eller, forøget med 135 mill. kr., 6,1 milliard kr. Hvis der over for dette tal sættes de 3,7 milliard kr. med tillæg af det beløb, der svarer til det nuværende overskud på drifts- og anlægsbudgettet, vil man komme til en stigning, der, så

vidt jeg kan se, er over de 50 pct., som finansministeren nævnte, selv om den ikke når op på de 100 pct., som jeg nævnte.

Jeg er ikke i tvivl om, at den højtærede minister med hele den indsigt, han har i statens regnskabsvæsen, og med de evner, han har til at operere med budgetternes tal, kan komme til et andet resultat end det, jeg her har anført, og også kan begrunde dette andet resultat, og sådan kan vi jo blive ved.

Den højtærede minister anførte endvidere over for mig, at folkepensionen var blevet lidt større end ventet. Ministeren har antagelig læst direktør Kaj Christensens indlæg i Berlingske Aftenavis for 4. december, og jeg forstår, at den højtærede ministers svar til mig også var et svar til direktør Kaj Christensen. Jeg skal ikke indlade mig i diskussion om enkeltheder, men forholdet er det, at man over for det folketingsudvalg, der behandlede folkepensionsloven, angav 240 mill. kr. som den teoretisk største udgiftsforøgelse, medens den faktiske udgiftsforøgelse er blevet 370 mill. kr. Ministeren har forklaret dette med pristalsstigningen og større tilgang, men tilbage bliver dog den kendsgerning, at stigningen blev 130 mill. kr. større end anslået; så kan man jo selv om, hvorvidt man vil kalde det lidt eller meget.

Jeg beder den højtærede formand om tilladelse til at citere et stykke fra Berlingske Aftenavis i dag, hvori direktør Kaj Christensen har fremsat nogle betragtninger i anledning af den højtærede finansministers indlæg. Han skriver heri:

„Når jeg i sin tid hævdede, at udgiftsstigningen efter folkepensionsloven ville blive ca. 400 mill. kr., fremgik det tydeligt af mine indlæg, at jeg herunder medtog et skøn over prisudviklingen og i det hele taget alle de faktorer, der måtte antages at spille ind. Min konklusion baseret på Assurandør-Societetets beregninger var derfor, at folkepensionsudgiften i de første to år ville stige med ca. 400 mill. kr. fra ca. 757 til ca. 1 157 mill. kr. Den faktiske stigning blev fra 757 til 1 139 mill., altså 382 mill. kr. og altså meget nær ved den forventede.

Mod mine 400 mill. stillede finansminister Kampmann sine 200 mill. kr. Først seks dage før lovens vedtagelse kom det

[Thestrup.]

klart frem, at de 200 mill. kr. skulle forstås som et beløb ved siden af den stigning, som alligevel ville være kommet i den gamle aldersrenteordning. Om prisudviklingen og dens indflydelse blev der intet sagt i 1956, uagtet ministeriernes beregninger var baseret på pristallet for juli 1955, altså et pristal, der var mere end et år gammelt ved lovens vedtagelse.

Det må være en finansministers opgave at vejlede folketinget med hensyn til de udgifter, der er forbundet med en ny lovs vedtagelse. Det ville have været god vejledning, hvis folketinget i september 1956 havde fået at vide, at udgiften to år senere ville være omtrent 400 mill. kr. større.

I stedet for fik folketinget en halv sandhed om, at der ville komme en merudgift på 200 mill. kr., hvis man fandt det berettiget og var tilstrækkelig skarp-sindig til at se bort fra så temmelig afgørende faktorer som prisstigning og forøgelse i antal af gamle, og så har yderligere denne halve sandhed vist sig at være højst tvivlsom, fordi det ikke var 200, men formentlig 310 mill. kr. som ovenfor vist.“

Det står således fast, at statsbudgettet stiger. Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen har påvist, at statsbudgettet optager en stadig større del af nationalproduktet. Det vil i realiteten sige, at staten til sine udgifter skal bruge flere og flere af de penge, som landets befolkning tjener. Lad så være, at jeg har brugt gale tal, lad være, at der ikke i den periode, jeg har nævnt, er sket en fordobling, så står dog tilbage, at statsbudgettet vokser og vokser, og jeg tror, at mange med mig finder stigningen foruroligende. Det er heroverfor, jeg hævdede og hævder, at der fra den højtærede finansministers og hans regerings side føres en klar og målbevidst politik, der går ud på at drage mere og mere, det ene område efter det andet, ind under statens herredømme. Og jeg vil da gerne spørge den højtærede finansminister: er dette ikke tilfældet? Er dette da ikke netop den politik, som ministeren har gjort sig til talsmand for i sin Nakskovtale i sin tid og i sin tale om investeringernes prioritetsstilling? Er der sket en ændring i den højtærede ministers

anskuelser? Thi hvis den højtærede minister er ved at slå ind på det, man i almindelighed betegner som en borgerlig politik — d. v. s. en politik, der ikke vil udvide statens indflydelse, men trænge den tilbage, og som ser som sit vigtigste formål ikke at lade staten først sørge for sine egne investeringer og så lade erhvervslivet klare sig, som det kan — hvis ministeren har ændret anskuelse på disse punkter, kan ministeren være sikker på vor støtte.

Det kan være meget godt, at den højtærede finansminister dokumenterer sine modstanderes og herunder mine fejltagelser med hensyn til budgettets tal, men det er jo ikke det, der er det afgørende; det er ikke en kappestrid om, hvem der er den dygtigste debattør eller den bedste nationaløkonom — på disse punkter erkender jeg min absolutte underlegenhed over for den højtærede minister. Det, det drejer sig om, er at få at vide: i hvilken retning agter den højtærede finansminister at lade vor stats økonomiske politik gå? Er det frem mod større og større indgriben, mod større og større budgetter og mod større og større skatter, eller vil den højtærede finansminister bremse op, afvikle og stræbe imod nedsættelse eller dog i alt fald ikke forøgelse af de beløb, den enkelte statsborger skal erlægge til staten?

Lannung: Jeg vil gerne takke den højtærede forsvarsminister for hans svar til mig vedrørende en sikring af revisionsdepartementets adgang til at se de for en forsvarlig revision nødvendige kontrakter m. v., og jeg håber, at den højtærede forsvarsminister fortsat vil have det af mig rejste spørgsmål under observation. Da den hidtil tilbudte og i hovedrevisoratets beretning nærmere beskrevne ordning efter de af revisionen tagne forbehold, som også har fundet udtryk i beretningen, vel kan befrygtes ikke i alle tilfælde at være fuldt tilfredsstillende for revisionen, går jeg ud fra, at den højtærede forsvarsminister i givet fald vil tage sig af spørgsmålet.

Må jeg også sige tak for de øvrige svar. Må jeg med hensyn til redegørelsen vedrørende forswarets benzinformbrug sige, at jeg har haft lejlighed til at forelægge disse oplysninger for en af mine hjemmelsmænd, som over for mig gentager, at stillingen

[Lannung]

gennem den overvejende del af perioden på det sted, hvor han har direkte kendskab til forholdene, er som af den højtærede forsvarsminister beskrevet med skriftlig godkendelse, kørselsedler og videre kontrol som nærmere nævnt, men vel at mærke kun indtil dagene umiddelbart før tildelingsperiodens slutning. Så sker der efter min hjemmelsmand det — som jeg også har fået bekræftet fra så mange andre sider — at man pludselig sætter ind på at få kørt benzin op ud fra den formening, at man ellers vil blive nedskåret i den følgende periode. Der er eksempler på, oplyses der, at man har givet mandskab ordre til at bruge den i behold værende benzin, og spørges der så, hvor den skal køres hen, kan svaret lyde, at der bare skal køres los. Dispositionen motiveres med, at det er nødvendigt, at benzinrationen ikke nedskæres, da en omfattende øvelse det næste år eventuelt kan øge benzinbehovet.

Den højtærede forsvarsminister sagde, at han ikke kunne garantere for, at der ikke fandt misbrug sted, men at der straks blev skredet ind, hvis det blev opdaget, og at yderligere kontrol ville betyde en uforholdsmæssig udgift. Det er vi i det radikale venstre principielt indforstået med; men det er med hensyn til dette forhold med et irrationelt forbrug af benzin lige før en periodes udløb, at vi i partiet må frygte, at der i alt fald hist og her er grund til at se lidt nærmere på tingene. Vi har mødt denne påstand så ofte og nu fået den bekræftet igen på en sådan måde, at der er grund til at tro, at der heller ikke her går røg af en brand, uden at der er ild i den. Vi henstiller til overvejelse, om der ikke kunne findes en modus, så man ingen steder fristes til i sidste omgang at køre benzin op blot for at bevare benzinrationen. Der går jo tilmed slid på bildæk o. s. v. ved samme lejlighed, og det er synd, at værdier eventuelt spildes på denne måde.

Må jeg med hensyn til åbningen af voldtærrænet på Christianshavn sige, at jeg er klar over, at dele af dette voldtærræn endnu anvendes af militæret, men jeg vil bede den højtærede forsvarsminister ved første lejlighed personligt se på, om ikke dele af det store terræn, der jo strækker sig fra henholdsvis Bådsmannsstræde og omtrent

Amagerbrogade til Quintus og marinestationen, kan åbnes uden skade for militære interesser, men til den største gavn for befolkningen i en storby, der jo efterhånden — det ved vi alle — er relativt sparsomt forsynet med parker og rekreationsarealer. En delvis afgivelse i første omgang vil næppe gå nogen berettiget interesse for nær og kunne samtidig ligesom bøde på, at der eventuelt går parkareal tabt ved atominstitutbyggeriet i Fælledparken. Men voldtærrænet bør, hvis det åbnes, selvfølgelig i alle tilfælde bevares så intakt som muligt. Jeg siger dette, fordi jeg hører til dem, der i mange år har været interesseret i åbningen af Vestecentinen. Men det er unægtelig med nogen bekymring, jeg har set planen om, at dette område, som bør blive en fredelig naturpark for de nye bebyggelser derude, i hvert fald i Rødovre tænkes indrettet til svømmebassin, restaurant og mange andre underholdningsanlæg. Vi er mange, der meget gerne ser voldtærrænet lukket op derude, men samtidig ønsker sikret, at det får lov at være mest muligt i fred og forblive så urørt som muligt.

Jeg rettede den henvendelse til den højtærede landbrugsminister, om tiden ikke var inde til en modernisering af hele landbrugsmarkedstjenestens opbygning, og jeg takker for det i høj grad imødekommende svar, jeg fik.

Jeg takker også den højtærede handelsminister for hans svar til mig vedrørende bl. a. egnsudviklingen i almindelighed og den sønderjyske særdeleshed. Jeg håber, at den sønderjyske erhvervsudvikling vil udvikle sig til en virkelig indsats — som et modstykke og et vigtigt og påkrævet svar til Den tyske Forbundsrepublikks Program Nord.

Jeg takker for den højtærede minister for Grønlands udtalelser i anledning af det af mig berørte spørgsmål om bekymringen for det stærkt stigende alkoholforbrug i Grønland, om det arbejde, der gøres, og de forholdsregler, der vil blive truffet. Det er jo vigtigt, at Grønlands landsråd vil have sin opmærksomhed stærkt henvendt på dette spørgsmål og den videre udvikling. Efter de oplysninger, der foreligger for mig fra venner, der nylig har opholdt sig deroppe, bør der i fornødent fald træffes endog drastiske forholdsregler, hvis ikke for meget

[Lænnung.]

af opbygningsarbejdets virkninger skal forskertses eller rent ud slås i stykker.

Jeg hørte med stor glæde, at der er udarbejdet udkast til den kgl. anordning om valg i Nord- og Østgrønland, og at den er forelagt de pågældende tre råd og allerede er tiltrådt i Scoresbysund, medens man venter på Thule og Angmagssalik.

Jeg kommer så til radarstationen, hvor jeg indtager det standpunkt, at jeg helst havde set, at man helt havde undgået Angmagssalikdistriktet og i hvert fald ikke var kommet så nær ind på livet af en boplads. Subsidiært henstillede jeg, at det i hvert fald blev ordnet sådan, at anlægget af radarstationen foretages alene af danske, og i særdeleshed, at betjeningen dér til sin tid, om en 2-3-4 år, når stationen er færdig, bliver dansk. Jeg er derfor meget taknemlig for tilsagnet om, at man vil søge at nå til, at ikke blot en overvejende del af den arbejdskraft, der anvendes, men så vidt muligt hele arbejdskraften bliver dansk, og også fordi den højtærede minister stillede sig så positivt over for den anden del af min henstilling om dansk betjening. Vi er kun blevet yderligere bestyrket i, at det først og fremmest af hensyn til den stedlige befolkning, men også af nationalpolitiske grunde er meget ønskeligt, at stationen bemannes med dansk mandskab, således at den kan være under fuld dansk kontrol, og vi opfordrer til, at den højtærede minister for Grønland sætter meget ind på, at der her nås et positivt resultat.

Da det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen i sit sidste indlæg gik ind på mine bemærkninger til ham forleden, vil jeg gerne sige, at hans debat med den højtærede finansminister ved samme lejlighed kun kunne bestyrke mig og andre i det synspunkt, at det ærede medlem mildest taft var vel langt ude, da han konstruerede den situation, at den højtærede finansminister skulle kunne tænkes at bringe sig selv i den klemme i sidste øjeblik før et finansårs udløb eventuelt at måtte smide et stort beløb obligationer på markedet og dermed ødelægge det.

Må jeg med henblik på samme debat sige, at det er mig vanskeligt at forstå, hvad det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen egentlig har tænkt sig med ligesom at ville

tage garantier fra den højtærede finansminister mod skattenedsættelse før næste valg, og det bliver jo realiteten i aktionen. Hvad er egentlig meningen? Jeg har klart tilkendegivet, at vi i det radikale venstre meget ønsker en skattenedsættelse, men ikke før det er forsvarligt. Til gengæld må vi, når betingelserne for en nedsættelse er til stede, f. eks. fordi der er ført en forsigtig økonomisk politik og der for så vidt er sparet sammen til den, insistere på at få den, og den vil sikkert være velkommen hos de fleste. Det er måske alligevel forståeligt, at det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, som har Danmarks og vel Nordeuropas rekord for skatteforhøjelser, dårligt kan tænke sig en skattenedgang, men vi andre må have lov til at håbe, at skatternes færdselsretning ikke altid skal være ensrettet opad; skulle det på noget tidspunkt blive sagligt muligt, bl. a. som sagt fordi der var sparet og sparet sammen dertil, kan tidspunktet, om det er før eller efter et valg, ikke med rimelighed være afgørende. Hvor lang tid finder det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen at karenstiden for en skattenedsættelse skal være? Det kunne være rart at få at vide.

Det er mig vanskeligt at se, at det ærede medlems synspunkt, også og måske i særdeleshed fra et oppositionssynspunkt, er rimeligt og velovervejet i sine konsekvenser — dette ligesom at sætte spærrebom for en skattenedsættelse. Det vil derfor interessere mig meget at få en klar tilkendegivelse af, hvorvidt disse udtalelser og synspunkter i almindelighed deles af venstre og ikke mindst, om de deles af det ærede medlem hr. Erik Eriksen. Jeg henstiller meget til det ærede medlem hr. Erik Eriksen at give os sit syn på dette spørgsmål og navnlig at sige til, hvis han ikke er enig deri, så vi andre kan vide, hvorledes stillingen er. Skulle det ærede medlem hr. Erik Eriksen være forhindret, er der mange andre gode venstremænd herinde, som kan give os venstres svar. Jeg tænker f. eks. på finansudvalgets ærede formand.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen var jo forleden inde på spørgsmålet om en særskat på større boliger, og vi kunne et par dage derefter læse det ærede medlem hr. Erik Eriksens kommentarer hertil. Disse var jo absolut og ubetinget afvisende; der

[Lannung.]

var ingen rygdækning i denne sag hos partiet venstre. Det kan jo være lidt desorienterende for os andre, og også på denne baggrund er det naturligt at afæske venstre — og i særdeleshed selvfølgelig det ærede medlem hr. Erik Eriksen — en udtalelse, subsidiært en udtalelse fra en af hans kolleger. Det er jo så vigtigt et spørgsmål, at det er naturligt at forsikre sig om, at venstres finanslovordfører taler ikke blot på egne, men på hele venstres vegne; og det ærede medlem hr. Erik Eriksen skal formentlig alligevel have ordet i anledning af den finanspolitiske afklædningsscene vedrørende de ca. 600 mill. kr., vi oplevede forleden, og det enten det nu er det ærede medlem hr. Jensen-Broby, der er skyld i denne pinlige affære, eller ikke.

Alfred Jensen: Der er ikke under debatten knyttet mange bemærkninger til de problemer, der er rejst af mig. Der er ikke direkte henvendt kommentarer eller udtalelser til mig, men alligevel føler jeg det rimeligst og rigtigst, at jeg knytter nogle bemærkninger dels til det, der er sagt fra anden side, dels til de spørgsmål, der er bragt frem, og dels i anledning af visse spørgsmål, der er stillet af mig, men som ikke er blevet besvaret.

For det første vil jeg gerne bemærke, at problemet angående finansudvalgets myndighed jo er indgået i finanslovdebatten på en sådan måde, at man kan sige, det er et problem, som trænger sig på til løsning, et problem, som må løses. Jeg forstår det sådan, at regeringen efter denne debat føler sig på usikker grund, og at finansministeren er interesseret i, at der optages forhandlinger om en anden praksis. Jeg skal ikke have noget imod, at man starter en sådan forhandling i finansudvalget, men jeg vil dog bede om, at man også får den ført frem for offentligheden, på samme måde som vi for et par uger siden førte en debat om et specielt forhold, nemlig den bemyndigelse til udgifter, som den højtærede undervisningsminister ansøgte finansudvalget om.

Derudover vil jeg gerne sige, at når regeringen mener, at ønskerne om en anden praksis er berettigede, så kunne da regeringen starte en forhandling derom. Man ved jo, at der er ønske om, at større sager

lægges frem her i tinget i lovforslags form, så at de kan behandles for åbent tæppe, og der kan ikke være tvivl om, hvilke andre sager af samme art tinget ønsker lagt frem her til de sædvanlige behandlinger. Derfor mener jeg, at når regeringen selv er klar over, at der må en ændring af praksis til, så må det være regeringen, der har udspillet og viser den gode vilje. Men det er jo ikke regeringen og regeringspartierne, der har ført spørgsmålet frem til behandling her i tinget i denne omgang, det er gjort fra anden side. Når man er enig om, at der foreligger problemer, må man også bidrage til deres løsning.

Jeg har mærket mig, at finansministeren har den opfattelse, at de lån, staten yder, bør medregnes til drifts- og anlægsudgifter. Jeg er ikke ganske enig heri, fordi det ikke giver et rimeligt billede af de driftsudgifter, staten har. Ved at lægge disse udgifter sammen får man en stærkere begrundelse for udskrivning af de skatter, der nu udskrives. Jeg skulle ikke have noget imod, at man foretog sådanne ændringer, hvis man hentede skatterne hos dem, der bedst er i stand til at betale dem. Men det gør man ingenlunde, og det forekommer mig, at man ved den omlægning, der har fundet sted, og ved de standpunkter, finansministeren nu er kommet frem til, får lettere ved at udskrive større skattebeløb fremefter, end man hidtil har haft. Jeg synes, at skatteudskrivningen på de mellemstore og mindste indkomster er tilstrækkelig stor, og desuden må jo da også forbrugere med de små indkomster betale i form af klækkelige forbrugsafgifter. Netop dette urimelige forhold får man noget vanskeligt ved at ændre, hvis budgettet opstilles på en sådan måde, at statens behov fremtræder som større, end det egentlig er.

Jeg har i første omgang påpeget, hvor store byrder der lægges på lønmodtagere og de med dem i økonomisk henseende ligestillede. Jeg vil også minde om, at vi gang på gang har fastslået, at det ikke var muligt med det skattesystem, vi har, og hvori skattefradragsretten er et væsentligt led, at lægge tilstrækkelig store skattebyrder på de største indkomster. Der er henvist til, at man i England kan belægge de store indkomster med 83 pct. og i Sverige med 60 pct., men hos os kommer man ikke op på

[Alfred Jensen.]

mere end 50 pct. Det vil altså sige, at der fortsat trænges til en ændring her. Jeg har også påvist, at de lempelser, der er sket i beskattningen i de senere år, fortrinsvis kommer dem med de største indkomster til gode, og jeg er helt enig i, at skattebevægelsen burde ændre retning, så at den ikke ensidigt går opefter, men kommer til at gå i modsat retning. Jeg skal ikke knytte yderligere bemærkninger hertil; jeg har redetgjort for vore synspunkter såvel i første omgang som ved behandlingen af ligningsloven og de 3 lovforslag, som min gruppe fremsatte her i oktober måned.

Angående beskæftigelsen er der jo ikke sagt mange ord, og det beror vel på, at man frygter, det vil gå, som jeg har fremhævet, at arbejdsløsheden vil blive større. Jeg hørte med interesse på de meddelelser, som den højtærede handelsminister gav angående Erhvervsrådets virksomhed i Sønderjylland og om de muligheder, man havde for at sætte ind over for cementfabrikken i Ålborg, der trues med standsning. Selv om der er trøst at hente i de tal, der blev angivet for Sønderjylland, er det dog kun ringe trøst med hensyn til de ledighedstal, som vi måned for måned stilles over for. Dét er en sådan beskæftigelsesudvidelse absolut ikke tilstrækkelig; der skal mere til. Det vil altså sige, at problemet med de arbejdsløse består og fortsat vil bestå, og at der må træffes ekstra foranstaltninger både til fremme af beskæftigelsen og til forbedring af de arbejdsløses forhold.

Da jeg ser, at handelsministeren er til stede, vil jeg gerne rette et spørgsmål til ham angående legetøjsfabrikken i Køge. Jeg kunne naturligvis have gjort det i spørgetiden, men jeg finder det lige så rimeligt, at det sker her ved finanslovdebatten. Arbejderne i Køge blev opskræmt, da de hørte, at legetøjsfabrikken skulle skifte ejer og gå over i Krupps besiddelse. Man frygtede det, fordi man anede en fare for, at virksomheden kunne blive nedlagt. Der har været skrevet en hel del frem og tilbage i bladene

herom. Der er ikke skabt sikkerhed hos arbejderne i Køge og vel heller ikke andre steder for, at et ejerskifte ikke betyder ændring i forholdene for de hundreder af arbejdere og funktionærer, som beskæftiges dér. Tværtimod frygter man for, at virksomheden vil blive nedlagt, og en sådan frygt er velbegrundet, eftersom man jo har set, at køb af den art har medført rationalisering og overflytning af virksomheder til andre byer og andre lande. Derfor er det ønskeligt, at man får besked på, om handelsministeren, der, så vidt jeg forstår, skal godkende en sådan handel, vil stille krav om, at virksomheden skal opretholdes og opretholdes i fuldt omfang, så der ikke sker nogen nedgang i beskæftigelsen. Jeg ser meget gerne, at dette spørgsmål besvares, så der bliver klarhed derover.

Dernæst har jeg rejst spørgsmålet om den nye form for offentliggørelse af pristalsberegningerne. Jeg tror ikke, det er nødvendigt, at jeg her gentager, hvad jeg fremførte i første omgang. Jeg kan ikke tro, at finansministeren ikke er klar over, hvad jeg har ønsket at få svar på. Jeg ved ikke, hvorfor han ikke har besvaret et direkte spørgsmål. Jeg har spurgt om, hvad begrundelsen var for en sådan mørklægning, og jeg har påtalt, at man ikke fortsætter med den praksis, man hidtil har haft: at offentliggøre så meget materiale, at offentligheden og naturligvis specielt lønmodtagerne var i stand til at sætte sig ind i det og efterprøve dets rigtighed. Jeg rejser spørgsmålet her igen, fordi jeg ønsker af finansministeren at få klarhed over, hvorfor man er skredet til en ændring, og fortsat at påtale den mørklægning, som herved finder sted.

Der er også fra anden side talt om pristallet, og det giver mig anledning til at knytte yderligere bemærkninger til dette spørgsmål.

Det ærede medlem hr. Kristian Kristensen talte om, at prisfaldet udeblev, og det ved vi jo alle. Han skød skylden på det lønregulerende pristal og påstod, at så længe

[Alfred Jensen.]

man havde en sådan bestemmelse dels i tjenestemandsløven, dels i de kollektive overenskomster, var det umuligt at få et prisfald udefra til at slå igennem. Jeg tror ikke, det er rigtigt. Det er aldeles ukorrekt at knytte prisbevægelserne til lønningsbevægelserne. Hvis man studerer pristallets og lønningernes bevægelser og samtidig tager hensyn til de forsøg, der har været gjort på at imødekomme de ønsker, som det ærede medlem hr. Kristian Kristensen her har fremført, vil man se, at det er helt andre og stærkere faktorer, der virker, end reguleringen af lønningerne i henhold til detailpristallet.

Hvis man ser på lønbevægelserne i krigens tid, vil man konstatere, at priserne udmærket kunne gå opad, endda stærkt opad, til trods for at lønningerne ikke fik lov til at stige. Før krigen havde vi et pristal på 183 med udgangspunkt i 1914. I oktober 1930 kom pristallet op på 190, uden at der var sket nogen som helst forhøjelse af lønningerne. På samme måde gik det op til 203 i januar 1940, og da fik man lønreguleringer gennemført, men i marts måned blev det vedtaget, at nogle skatte- og afgiftsforhøjelser, der blev gennemført, ikke måtte indregnes i pristallet og altså ikke få indflydelse på dyrtidsreguleringen. Til trods herfor steg pristallet alligevel i april til 222, og i maj vedtog man at sætte pristalsreguleringen ud af kraft og endvidere at fratage arbejdere og tjenestemænd de lønreguleringer, som de havde fået i henhold til januarpristallet; det drejede sig om 6 kr. og 12 øre pr. uge. Så skulle man efter de teorier, som det ærede medlem hr. Kristian Kristensen har fremført, tro, at der måtte være lagt bånd på prisudviklingen, men tværtimod steg priserne fortsat. Da vi kom til juli, havde vi en stigning på 11 points op til 233 og i oktober helt op til 248, til trods for at der ikke var sket nogen stigning af lønningerne.

Der kunne fremføres meget mere materiale, som godtgør, at der ikke er den sammenhæng mellem prisstigninger og lønstigninger, som visse politikere og også andre søger at hævde til begrundelse for en ødelæggelse af den reguleringsordning, som arbejderne har fået. Men jeg tror, at dette er tilstrækkeligt til at vise, at priserne

stiger, uanset hvordan lønningerne ligger. Det er et spørgsmål om de muligheder, man har for at presse priserne i vejret, og derfor skulle man i stedet for at sætte ind mod lønningerne tage fat på avancerne.

Der er endnu et lille moment, der spiller ind — det har det ærede medlem omhyggeligt undgået at nævne eller ikke været opmærksom på. Når pristallet viser en stigning, der svarer til 198 kr., så får lønarbejderne kun dækning for de 120, og selv om man skræller visse ekstrairndtægter fra, vil arbejderne ikke få dækning for de prisstigninger, der har fundet sted. Derfor er det urimeligt at forklare, at det er den lønreguleringsordning, der findes i de kollektive overenskomster, der er skyld i, at prisfaldet ikke slår igennem. Det er simpelt hen avancerne, det er galt med. Dette forhold har den ene gang efter den anden været ført frem i debatten, og ingen har været i stand til at afvise det. Det er også årsagen til, at prisfaldet ude på verdensmarkedet ikke slår igennem herhjemme. Derfor skulle man i stedet for at rette angreb mod arbejdernes og tjenestemændenes lønninger tage fat dér, hvor årsagen findes, nemlig de stærke enkeltvirksomheder og de monopoler, som forhindrer prisfaldet i at slå igennem. Det er ikke arbejdernes organisationer, men det er erhvervssammenslutningerne, dem, som sikrer sig store avancer og store profitter, stødet må rettes imod.

Jeg har gerne villet knytte disse bemærkninger til denne debat, fordi jeg synes, at de burde føres frem. Jeg ved ikke, om regeringspartierne vil fremdrage noget sådant, eller om finansministeren vil gøre det; men jeg vil sluttelig anmode finansministeren om at besvare det spørgsmål, jeg har stillet angående pristallets mørklægning.

Elias Lauf: Idet jeg henviser til mine udtalelser om Kap Dan-sagen første gang, jeg havde ordet under denne finanslovdebat, skal jeg blot give det høje ting en redegørelse for mine synspunkter.

Sagen blev rejst i det høje ting af dets danske medlemmer på grundlag af den omfattende offentlige diskussion i pressen for tiden. Jeg ved, at kapdannerne ikke var synderlig glade for anlægsarbejderne derovre til at begynde med; men så fik de den trøst, at større ulemper formodentlig vil

[Elias Lauf.]

kunne undgås, når byggetiden er overstået og stationen bliver fuldstændig isoleret. Alt dette er kun formodninger. Sikkerhedsforanstaltninger kan formindske frit samkvem, men ingen kan garantere for disse foranstaltningers effektivitet.

Radarstationens placering på øen Kap Dan er meget uheldig, ja, næsten uforvarselig for øens befolkning. Kap Dan er ikke alene et beboet sted, men også et af de allerbedste steder for forårssælfangst, som betyder uendelig meget både for stedets befolkning og for store dele af Angmagssalikkfjordens sælfangere. Fangstnedgang kan ikke undgås ved amerikanernes tilstedeværelse.

Jeg er enig med de danske myndigheder i, at det er rigtigt, at sagen har været forelagt for det grønlandske landsråd og befolkningen ved Kap Dan; men jeg synes ikke, det er rigtigt, at Angmagssaliks distriktsråd, som er den eneste lokale myndighed, der skulle holde orden i distriktet, blev holdt helt udenfor ved sagens behandling. Jeg har altid respekt for landsrådets arbejde; men i dette tilfælde ved jeg, at ingen af forretningsudvalgets medlemmer, som behandlede sagen, nogen sinde har været på østkysten, hvorfor de savnede sagkundskab.

Imidlertid må sagen jo nu betragtes som afgjort, og fra grønlandsk side må vi vel så se tiden an, se, hvordan befolkningens kår på Kap Dan vil blive under de nye forhold. Vi kan så senere, hvis erfaringerne skulle vise, at yderligere foranstaltninger i befolkningens interesse bliver nødvendige, tage spørgsmålet op til ny behandling.

Per Federspiel: Det kan ikke undgå at gøre indtryk, når det ærede medlem hr. Elias Lauf redegør for den hensynsløshed, hvormed spørgsmålet om placeringen af radarstationen i Østgrønland har fundet sted.

I sin besvarelse af mit tillægsspørgsmål sidste uge var den højtærede minister for Grønland inde på, at jeg ikke havde sat mig tilstrækkelig ind i sagen. Det skulle den højtærede minister ikke have sagt, for det bevirkede, at jeg endnu en gang gik mine oplysninger igennem, og jeg konstaterede da, at ikke så helt få af de oplysnin-

ger, som den højtærede minister har givet os her i tinget, var — for at sige det mildt — mangelfulde. Den højtærede minister nævnte således, at basen eller radarstationen ligger ca. 10 km fra bopladsen. Hvis man tager geodætisk instituts kort, vil man se, at hele øen er 8,5 km på den ene led og 7,5 km på den anden, og der er jo ikke tale om at lægge denne station ude i vandet.

Men det, der må forurolige, er, at den højtærede minister nu oplyser tinget om, at der har været forhandlinger i 2 år om den såkaldte DEW-line, og at forhandlingerne med de amerikanske myndigheder om selve stationens placering er begyndt i fjor. Ingen i det høje ting har fået noget som helst at vide om disse forhandlinger, så hvis den højtærede minister vil mene, at nogle af os ikke er tilstrækkeligt inde i tingene, må han rette bebrejdelsen mod sig selv. Det, jeg mener tinget må have krav på, er at få klarhed over, hvordan Grønland administreres. Den måde, dette er sket på, er ikke forsvarlig. Stationen på Kulusukøen er anlagt i henhold til traktaten om Grønlands forsvar. Er det den højtærede minister for Grønland eller forsvarsministeren, der fører de fornødne forhandlinger med vore partnere i NATO? Dette er det første punkt, jeg mener bør klarlægges. Det synes at fremgå af den højtærede ministers svar til det ærede medlem hr. Lannung, at det er ministeren for Grønland, og jeg vil da spørge: med hvilken hjemmel fører ministeren for Grønland disse forhandlinger? Der er ikke på noget tidspunkt udstedt nogen klar kongelig anordning, der fastlægger den højtærede ministers embeds-område; det kan måske være nogen undskyldning. Grønlandsdepartementets forretninger, der i sin tid blev overtaget fra Grønlands styrelse, er ved en simpel bemærkning gået over til det nuværende ministerium for Grønland; men navnlig efter gennemførelsen af traktaten i 1951 er der ikke fastlagt nogen som helst deling af forretningerne mellem den højtærede forsvarsminister og den højtærede minister for Grønland. Når nu den højtærede minister for Grønland siger, at man overvejer at bemane denne station med dansk mandskab, vil jeg gerne spørge, om det er forhandlinger, som den højtærede minister på egen hånd har ført med de amerikanske myn-

[Per Federspiel.]

digheder, eller om det er forhandlinger, der er ført gennem forsvarsministeren, og hvilken dækning den højtærede minister har for disse udtalelser. Der har som sagt været forhandlet i 2 år om disse ting, og det eneste svar, den højtærede minister har at give tinget, er, at det kan ikke være anderledes. Dette svar kan ikke være tilfredsstillende. Det kan ikke antages, at der under disse forhandlinger om en linje, der har sit ene støttepunkt i Canada og det andet i Island, ikke skulle have kunnet findes en løsning, som bevirkede, at man gik uden om de beboede steder på østkysten. På dette punkt skylder ministeren os et mere tilfredsstillende svar end blot dette, at det ikke kan være anderledes. Hvad befolkningen i Østgrønland må have haft rimeligt krav på, og hvad der sikkert ville være blevet sagt, hvis sagen, som den burde, havde været forelagt distriktsrådet i Østgrønland, er dette, at på den lange kyststrækning måtte der kunne findes et bedre egnet sted end netop dette klods op ad et af de ganske få beboede steder. Jeg tvivler på, om den højtærede minister virkelig har undersøgt, om denne DEW-line, hvis man havde foretaget planlægningen i tide, ikke kunne have været placeret andre steder end netop i Angmagssalikdistriktet. Det er muligt, at der ikke er andre steder end Kulusukøen i Angmagssalikdistriktet, men har det virkelig været forsøgt at lægge denne linje nordligere, så man kunne have undgået den kalamitet, som det ærede medlem hr. Elias Lauf nu så tydeligt forklarede os var en alvorlig trussel mod den østgrønlandske befolknings interesser?

Baunsbak-Jensen: Når jeg har bedt om ordet i dag igen, er det for at gå en lille smule videre ind på det problem, jeg 2 gange tidligere har rørt ved her i tinget vedrørende sagen mod lægerne i Jystrup. Jeg udtaler mig overhovedet ikke om det, der verserer for retten, men om de fundamentale principper, som kan udspringe af denne sag.

Den højtærede indenrigsminister sagde, at det var de to lægers pligt at undersøge, om den nødvendige medicin ikke kunne fremskaffes billigere. Jeg vil her gerne sige, at ifølge lægeloven har lægen pligt til økonomisk ordination af lægemidler, men ingen

læge har pligt til selv at undersøge, om der er apoteker, der fremstiller den nødvendige medicin billigere. Tværtimod udtalte professor i farmakologi Knud O. Møller i Information den 29. august dette år, at han advarede imod apotekerfremstillede mandlige hormonpræparater. Det præparat, læge Tvedegaard ordinerede, var ikke opført i farmakopeen. Når et præparat hverken står i farmakopeen eller i Lægeforeningens årbog, har lægen ingen pligt til at bruge det. Det er farmakopékommisionens og Lægeforeningens pligt at underrette apoteker og læger gennem disse to organer. Det mener jeg må stå fuldstændig klart. Ansvaret ligger helt hos farmakopékommisionen, som skal sørge for, at ny medicin kommer til lægernes orientering. Når professor Knud O. Møller udtaler, at han vil advare imod billigere præparater, der ikke er beskrevet i farmakopeen, og siger, at han ikke anede, at stoffet kunne købes som almindeligt kemikalie, eller at noget apotek selv fremstillede præparatet, må man have lov til at spørge, om indenrigsministerens redegørelse er udtømmende. Apotekerne fremstiller med andre ord præparater, uden at der er garanti for, at de kan opfylde de krav, der må stilles, når disse præparater skal anvendes til sygdomsbehandling, udtalte professor Knud O. Møller. Herpå reagerede apoteker, dr. pharm. Kai Kjeldgaard senere, idet han oplyste, at de præparater, det drejede sig om, allerede i 1948 er beskrevet i den britiske farmakopé, og at medicinen blev fremstillet i store mængder i England, altså op mod 10 år før præparatet var indført i Danmark. Det påhviler den danske farmakopékommision at holde farmakopeen i overensstemmelse med udviklingen og udarbejde tillæg til farmakopeen; derefter kom så professor K. O. Møller med et tillæg til farmakopeen med opskrift på den farmaceutisk fremstillede medicin. Kan nogen efter dette være i tvivl om, hvem der har ansvaret? Der er al mulig grund til at nære tvivl om sundhedsstyrelsens virke på dette bestemte område.

Det er på denne baggrund, jeg vil spørge, om den højtærede indenrigsminister nærmere vil undersøge disse forhold, så ansvaret kan blive placeret rigtigt. Ministeren har formodentlig ikke haft virkelig objektiv rådgivning i denne sag. Jeg vil gerne under-

[Baunshak-Jensen.]

strege over for den højtærede minister, at jeg ikke deler ministerens opfattelse, at sundhedsstyrelsen har handlet korrekt under hele denne sags forløb. Det er folketingets opgave at grave i dybden i spørgsmålet om, hvorvidt sundhedsstyrelsen virker på en tilfredsstillende måde over for såvel læger som patienter og sygekasser. Jeg tror, at tiden vil vise, at det sidste ord herom ikke er sagt, og jeg understreger, at først når ansvaret er blevet placeret rigtigt, kan der falde ro i alle sind. Der er mange implicerede i denne sag, men det drejer sig om endnu langt flere personer; faktisk drejer det sig om hele den danske befolkning, og derfor er det af afgørende betydning, at den højtærede minister giver et klart svar på dette principielle spørgsmål.

Ministeren for Grønland (Lindberg): Jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Per Federspiel, at det selvfølgelig altid er en dristig påstand over for et æret medlem, at han ikke har sat sig tilstrækkeligt ind i en sag, og jeg er klar over, at det kan virke omtrent som en boomerang. Men min baggrund for at sige det forleden dag, da det ærede medlem rejste spørgsmålet om placeringen af radarstationen ved Kulusuk, var det ærede medlems udtalelse om, at de to radarstationer på indlandsisen allerede var bygget, og at man derfor nu var nødt til at holde fast ved Kulusuk. I den forbindelse var det, jeg gjorde opmærksom på, at det ærede medlem ikke havde tilstrækkeligt kendskab til forholdene, for disse to stationer var nemlig ikke bygget. Det ærede medlem hr. Per Federspiel vil nu bytte rollerne om og hævde, at jeg ikke er tilstrækkeligt inde i sagen, og det ærede medlem henviser her til et kort over øen deroppe og forklarer, at når øen ikke er større end sådan og sådan, kan mine oplysninger om de 10 km ikke være rigtige. Jeg vil dog meget gerne fastholde mine oplysninger. Jeg har ganske vist ikke selv målt øen op, men efter hvad der er oplyst for mig, er der fra bopladsen til radarstationen i luftlinje 6 km, men når man skal spadseres op til radarstationen, som jo ligger oppe på et fjeld, der er 400 m højt, er der en afstand på 10 km at gå. Ganske vist er Grønlænderne efter min opfattelse, i hvert

fald gennemsnitlig, både venlige og flinke mennesker, men de er dog ikke så gode, at de har fået vinger; derfor kan de altså ikke klare sig med luftlinjen, hvis de skal have forbindelse med radarstationen, men må spadseres disse 10 km.

Jeg beklager, at det ærede medlem hr. Per Federspiel så kategorisk siger, at denne sag er afgjort, uden at nogen i det høje ting har haft kendskab til den. Jeg beklager det så meget mere, som det ærede medlem hr. Per Federspiel, så vidt jeg ved, er medlem af det udenrigspolitiske nævn og, så vidt jeg ved, også har været det på det tidspunkt, da denne sag var til behandling i nævnet. Denne sag har været behandlet tre gange i nævnet, og den har senest den 8. marts i år været refereret af statsministeren i det udenrigspolitiske nævn, hvor den blev taget til efterretning af samtlige medlemmer af nævnet uden diskussion. Jeg kan selvfølgelig ikke vide, om det ærede medlem har været til stede i det pågældende møde, men har han ikke været der, var det vel naturligt, inden han tog en sådan sag op, at undersøge, om den stedfortræder, der har været til stede i det udenrigspolitiske nævn, heller ikke har noget kendskab til sagen.

I øvrigt vil jeg sige til det ærede medlem, at der her hverken er tale om, at forsvarsministeren eller ministeren for Grønland skal forhandle med de amerikanske myndigheder. Det er udenrigsministeren og udenrigsministeriet, der tør disse forhandlinger, men med bistand af de forskellige ministerier, der berøres af forhandlingerne, i dette tilfælde altså Grønlandsministeriet og forsvarsministeriet. Det samme gælder om det forhold, jeg var inde på forleden dag foranlediget af det ærede medlem hr. Lannungs spørgsmål, om det ikke kunne blive danskere, der kom til at forrette tjeneste ved stationen. Også dette spørgsmål skal der forhandles om mellem amerikanerne og udenrigsministeriet, men selvfølgelig med bistand fra Grønlandsministeriet.

Det ærede medlem hr. Elias Lauf kom igen ind på denne sag og hævdede, at der absolut vil ske en nedgang i sælfangsten ved Kulusuk. Jeg kan ikke erkende rigtigheden af denne påstand, og jeg tror ikke, det ærede medlem er i stand til at bevise noget sådant. Jeg er i hvert fald meget

[Ministeren for Grønland.]

stærkt i tvivl om, at det kan have nogen betydning for sælfangsten, at man oppe på et 400 m højt fjeld bygger en radarstation, som skal betjenes af ca. 40 mand.

Må jeg i denne forbindelse sige, at der slet ikke er tale om kloakker, hvilket det ærede medlem hr. Per Federspiel var inde på forleden dag. Der findes ingen kloak-anlæg, som har udløb i søen på det pågældende sted, ja, der bygges i det hele taget overhovedet ingen kloakker.

Jeg tvivler som sagt stærkt på, at der vil ske en nedgang i sælfangsten, og jeg synes i hvert fald slet ikke, at man, således som det ærede medlem hr. Elias Lauf gjorde, har lov til at hævde, at det er givet, at der vil finde en fangstnedgang sted. Jeg vil gerne tilføje, at der, netop fordi der skal bygges en radarstation, under de forhandlinger, der i sommer er blevet ført mellem departementschefen i Grønlandsministeriet og den lokale befolkning, er blevet givet beboerne tilsagn om to store motorbåde, som tvært imod det ærede medlems mening skulle gøre det muligt for dem at forøge deres sælfangst, hvilket de ikke ville have muligheder for, hvis de ikke fik disse to store motorbåde. Bådene, som de vil få i den kommende sæson, bliver betalt fra amerikansk side.

Det ærede medlem hr. Elias Lauf var også inde på en kritik — som blev understøttet af det ærede medlem hr. Per Federspiel — af, at distriktsrådet i Angmagssalik ikke var blevet hørt. Det lå sådan, at bygningen af disse fire radarstationer var et samlet hele; det gjaldt altså ikke alene Kulusuk, men også Holsteinsborg og det øvrige Grønland, og vi fandt i Grønlandsministeriet efter samråd med udenrigsministeriet, at det rigtige sted at forelægge denne sag var landsrådet. Nu skulle spørgsmålet løses i vinter — i hvert fald på et tidspunkt, da det var vinter i Grønland, i marts måned — og på det tidspunkt kunne distriktsrådet ikke samles. Det lod sig simpelt hen ikke gøre på grund af vejrforholdene og beboelsesforholdene. Det var derimod muligt at forelægge landsrådets forretningsudvalg sagen, og det var det, der blev gjort. Senere har landsrådet så tilsluttet sig forretningsudvalgets standpunkt. Det gik ind for, at man byggede disse

stationer. Det var ikke for at holde distriktsrådet udenfor, men simpelt hen fordi det ikke var praktisk muligt at forhandle med distriktsrådet på det tidspunkt, og også fordi der var tale om en samlet plan.

Jeg vil til slut sige til det ærede medlem hr. Elias Lauf, at jeg er enig med ham i den konklusion, han drager, at sagen nu må betragtes som afgjort. Man må se, om der skulle ske noget deroppe, der forværrer forholdene for den stedlige befolkning. Vi har erklæret os rede til at tage alle mulige spørgsmål op til behandling, hvis der skulle vise sig noget i den retning, og det tilsagn står vi selvfølgelig ved.

Finansministeren (Kampmann): Jeg vil først svare på et par af de spørgsmål, der er stillet mig, siden jeg sidst havde ordet under finanslovdebatten.

Det ærede medlem hr. Baunsgaard ønskede de private pensionister stillet gunstigere såvel ved fastsættelse af folkepension og enkepension som ved indkomstbeskatningen.

Lad mig først sige lidt om folkepensionen. Det er rigtigt, som det ærede medlem sagde, at jeg har lovet, at dette spørgsmål skal blive undersøgt, og jeg kan berolige det ærede medlem med, at jeg på ingen måde har glemt mit tilsagn. Det har blot endnu ikke været muligt at tilendebringe undersøgelsen.

Med hensyn til fradragsreglerne ved beregningen af den nu foreslåede enkepension vil der være mulighed for at se på spørgsmålet ved lovforslagets behandling her i tinget.

Hvad endelig det skattemæssige angår, har vi jo ved den i foråret gennemførte lov om renteforsikring m. v. gjort et forsøg på at tilvejebringe en mere ligelig behandling af de forskellige former for pensionering.

Forholdet er det, at kapitalpensionen tidligere var helt skattefri ved udbetalingen, uanset at arbejdstageren ikke i sin tid blev beskattet af arbejdsgiverens bidrag. Nu skal der svares 25 pct.s afgift af den del af kapitalpensionen, som er tilvejebragt ved arbejdsgiverens bidrag. Derimod er det sådan, at den del af kapitalpensionen, som hidrører fra arbejdstagerens eget bidrag, er skattefri både ved indbetaling og udbetaling, hvis arbejdstageren har kunnet

[Finansministeren.]

trække sit bidrag fra inden for 600 kr.s grænsen. Løbende pensionsudbetalinger indkomstbeskattes fuldt ud ved udbetaling. Til gengæld kan arbejdstageren fuldt ud fradrage sine bidrag til en sådan pensionsordning, efterhånden som de indbetales.

Det er imidlertid et spørgsmål, om man skal rette på den lige nævnte ulighed ved at give skattefrie fradrag i den løbende pensionsindtægt. Det vil i hvert fald blive en kostelig foranstaltning.

Man kunne endelig tænke sig at ligestille de forskellige pensionsformer ved at ændre beskatningen af kapitalpensionen. Det er imidlertid mit indtryk, at de skattemæssige problemer på dette område er af væsentlig mindre betydning end de spørgsmål, der er rejst om pensionsindtægtens behandling ved folkepensionens beregning.

Det ærede medlem hr. Th. Mikkelsen fremdrog et eksempel, hvor en skatteyder havde svært ved at betale sin skat, fordi han havde betydelige udgifter til et ophold på et syge- og hvilehjem. Årsagen hertil var, at hustruen var alvorligt syg — hun er siden afgået ved døden. Det må erkendes, at vedkommende skatteyder er vanskeligt stillet. Jeg tror imidlertid ikke, det vil være praktisk at søge gennemført særlige lovregler om beskatning af personer, der tager ophold på sådanne hjem. Den pågældende skatteyder vil have mulighed for at søge om lempelse af den allerede pålignede skat ved henvendelse til kommunens ligningsinspektør, og også for det kommende skatteår kan han ved indgivelsen af selvangivelsen søge skatterådet om nedsættelse af skatten under henvisning til de store udgifter, han har haft på grund af hustruens sygdom.

Det ærede medlem hr. Poul Thomsen var inde på nogle betragtninger i forbindelse med finanslovtorslagets honorarskema.

Hertil vil jeg sige, at det kun er en del af disse honorarer, der udbetales til tjenestemænd for særligt arbejde, og jeg forstod egentlig også, at det ærede medlem selv var opmærksom herpå. Jeg finder dog anledning til at understrege, at en betragtelig del af honorarerne ydes til personer, der uden i øvrigt at være ansat i statstjenesten stiller deres arbejdskraft og sagkundskab til rådighed på forskellige områder.

I øvrigt kan jeg oplyse, at det i forbindelse med lønningskommissionens arbejde blev besluttet at lade lønningsudvalget foretage en gennemgang af samtlige honorarer, og denne gennemgang er påbegyndt for et par måneder siden.

Det ærede medlem hr. Alfred Jensen ankede over, at pristallet var mørklagt — jeg tror, det var det udtryk, der blev anvendt. Jeg synes ikke, pristallet er mørklagt. Så vidt jeg forstod, var problemet det, at man kun angiver prisstigningerne på de forskellige poster i procent i stedet for i absolute tal, og det ærede medlem mente, at der herigennem skulle skjules noget. Det er ikke min opfattelse.

I øvrigt gik det ligesom igennem det ærede medlems tale, at han mente, det var mig, der beregnede pristallet eller bestemte, hvorledes det skulle opstilles. Det er det ikke; det er det statistiske departement. Men jeg vil gerne tage en samtale med departementet om det spørgsmål, der er rejst.

Det ærede medlem omtalte i denne forbindelse arbejdsløsheden. Selv om der stadig er arbejdsløshed og visse steder ret betydelig arbejdsløshed, synes jeg dog, det mest karakteristiske ved arbejdsløhestallene i øjeblikket er, at de er væsentlig lavere end sidste år.

Det ærede medlem hr. Thestrup vendte tilbage til diskussionen om forskellige tal, som det ærede medlem havde brugt i sit første indlæg, og som jeg havde korrigeret. Jeg forstod på det ærede medlem, at han stort set erkendte, at der var noget at korrigere. Se, når jeg tog en del fat på disse tal og i denne forbindelse også korrigerede det tal på 600 mill. kr., som jeg forstår man ikke ønsker fortsat at diskutere her i tinget, skyldes det ikke, at jeg tit her fra talerstolen korrigerer tal, der fremsættes af de ærede medlemmer. Jeg er fuldstændig klar over, at det kan være svært altid at ramme det helt rigtige tal. Men når jeg syntes, at der nu alligevel var anledning til at sige noget om de tal, der var blevet nævnt under finanslovdebatten, var grunden den, at de var meget overdrevne. Man må vel erkende, at en udgiftsstigning på 100 pct. er en del mere end en på omkring 50 pct. Man må vel også erkende, at en påstand om, at 600 millioner kan ventes opført på tillægs-

[Finansministeren.]

bevillingsloven, medens beløbet ikke er større end knap 100 millioner, indeholder en stærk overdrivelse. Se, hvis det nu kun var i et enkelt tilfælde, en sådan overdrivelse fandt sted, gjorde det ikke så meget, men disse tal går videre i pressen, benyttes ivrigt dér og går således ud til landets borgere. Derigennem giver man disse en stærkt overdreven forestilling om, hvad der egentlig foregår. Det var baggrunden for min korrektion.

Jeg skal i øvrigt ikke forlænge diskussionen om udgiftsstigningen ret meget. Jeg vil kun sige til det ærede medlem i anledning af hans udtalelser i dag, at man kan diskutere, hvor meget udgifterne er steget, og hvor meget indtægterne er steget. Så vidt jeg forstod, var det ærede medlem ved at diskutere, hvor meget udgifterne i et bestemt år var steget i forhold til indtægterne i slutåret. Det har ikke så stor værdi. Det har egentlig heller ikke så stor mening at tale om udgifts- eller indtægtsstigning sådan ud i luften, som man så ofte går. På den måde får man en stigning, der også giver et overdrevent indtryk af, hvad der egentlig foregår, og særlig når man rejser det spørgsmål, som det ærede medlem er interesseret i at diskutere, nemlig om man kan sige, at staten har beslægtet en voldsomt stigende del af nationalindkomsten.

Hvis man vil føre denne diskussion, må man sætte enten udgifter eller indtægter i forhold til statens nationalindkomst. Gør man det f. eks. for indtægternes vedkommende — de er større end udgifterne, derfor tager jeg dem, så man ikke skal indvende, at jeg tager det mindste tal — viser det sig, at i vort udgangså 1953-54 var statens driftsindtægter i procent af bruttonationalproduktet 14,4 og i 1958-59 16, og jeg tror egentlig ikke, at de i forhold til nationalindkomsten bliver meget større i det kommende finansår. Dette er også en stigning, der er værd at diskutere, men den giver alligevel et langt mere beskedent udtryk for, hvad der er sket, end de store tal, det ærede medlem anførte.

Hvad folkepensionen angår, synes jeg også, det er, ligesom man vil diskutere to ting. Man kan diskutere, hvor stor udgiftsstigningen til forsørgelsen af de gamle i det

hele har været, og man kan diskutere, — og jeg tror i og for sig, det var det, der interesserede — i hvilket omfang denne stigning er blevet større som følge af, at vi har gennemført folkepensionen. Det er vel det sidste, der er relevant.

Det ærede medlem omtalte i denne forbindelse et par indlæg af direktør Kaj Christensen og mente, at mit svar her i salen den 4. d. m. indeholdt et svar til ham. Det gjorde det i og for sig også, men det var nu ikke et svar på, hvad direktøren skrev samme dag i Aftenberlingen, for det havde jeg ikke læst på det tidspunkt. Så er spørgsmålet, om det, jeg nu siger, er et svar til det, direktøren skriver i Berlingske Aftenavis i dag. Det kan man diskutere; det har jeg heller ikke læst, hvad man vel heller ikke kan forlange.

Det, jeg prøvede at påpege, var, at udgiftsstigningen som følge af folkepensionens gennemførelse er blevet 225 mill. kr. Derimod ønsker man øjensynlig at diskutere, hvor stor udgiftsstigningen er blevet i alt til de ældres forsørgelse. Det er klart, og det har alle måttet vide, at der ville komme udgiftsstigning ikke alene som følge af, at vi gennemførte folkepensionsloven, men også som følge af pristalsændringer og af, at der stadig bliver flere og flere ældre.

Med hensyn til det tredje spørgsmål, som det ærede medlem hr. Thestrup rejste i sit første indlæg, og som det ærede medlem nu ikke går længere ind på i henseende til selve tallene, men i henseende til sin argumentation, nemlig om statens indflydelse over erhvervslivet ifølge statens udlån, synes jeg, det har en vis betydning at se på, hvordan det er gået med de udlån til erhvervslivet, som det ærede medlem bygger sin argumentation på. Jeg gjorde opmærksom på, at i 1950-51, i hvert fald omkring 1950, var de samlede udlån 140 mill. kr. I 1954-55 var udlånene steget til 210 mill. kr., og i dag ligger de på omkring 200 mill. kr. Det, jeg sagde til det ærede medlem herom, var blot, at dette kunne ikke tages som udtryk for, at der i den socialdemokratiske mindretalsregerings tid eller under den regering, som jeg nu er medlem af, er sket en voldsom infiltration i erhvervslivet. Det er der heller ikke. Derfor har det ærede medlem også i dag forladt denne

[Finansministeren.]

argumentation på grundlag af tallene og er vendt tilbage til noget, jeg skulle have sagt i en tale i Nakskov. Må jeg ikke spørge det ærede medlem: hvad er det, jeg i min tale i Nakskov har sagt, der egentlig vedrører det, vi her diskuterer?

Handelsministeren (Philip): Det ærede medlem hr. Alfred Jensen spurgte mig om forholdene vedrørende det påtænkte salg af fabrikken i Køge. Jeg kan oplyse, at det er rigtigt, at for så vidt dette salg er af en sådan karakter, som det er omtalt i pressen og af det ærede medlem, kræver det en tilladelse af handelsministeriet. Der er imidlertid endnu ikke til ministeriet indgået nogen anmodning, og der foreligger derfor heller ikke nogen sag.

For så vidt der skulle indkomme en anmodning, må vi selvfølgelig tage stilling til den. Når man tager stilling til et sådant spørgsmål, plejer man at tage hensyn til alle de forskellige forhold, der kan spille ind, herunder hensynet til den hjemlige produktion og beskæftigelse, og disse hensyn vil selvfølgelig også blive taget i dette tilfælde.

Indenrigsministeren (Søren Olesen): Det ærede medlem hr. Baunsbak-Jensen har igen stillet spørgsmål til mig angående sagen om lægerne Tvedegaard og Klitgaard Møller. Se, jeg er ikke rigtig klar over, hvor det ærede medlem vil hen, når han bliver ved med at grave i sagen, for det ærede medlem kan vel ikke tænke sig, at jeg på nuværende tidspunkt skulle udtale mig om lægernes forhold, og det ærede medlem har vel heller ikke tænkt sig, at jeg skulle stå her og kritisere sundhedsstyrelsen eller andre af dem, som har haft med undersøgelsen af denne sag at gøre. Nu da sagen er gået til afgørelse ved domstolene, mener jeg absolut, det er rigtigt at afholde sig fra at komme med udtalelser i den ene eller den anden retning.

Om den medicin, der er anvendt, og som

kunne fås billigere på anden måde, siger det ærede medlem, at der kun stod anført den ene slags i lægernes vejledning og i farmakopeen, og derfor havde lægerne ingen pligt til selv at foretage undersøgelser af, om medicinen kunne fås billigere på anden måde. Ja, det kommer virkelig an på, hvordan man forstår det. Jeg forstår det sådan, at de bøger naturligvis er udgivet til hjælp for lægerne, det er så ligetil; men på den anden side har lægerne selvfølgelig ikke pligt til at foreskrive noget bestemt; hvad de vil foreskrive imod de enkelte sygdomme, er der ingen, der kan befale dem. Nogle foreskriver atomvand og kvaksalvermidler, og andre foreskriver, hvad vi forstår ved egentlig medicin; man kan ikke pålægge lægerne, hvilken medicin de skal anvende. Jeg mener imidlertid ud fra et rent lægmandssynspunkt, at når et par læger specialiserer sig og i ret stor udstrækning giver en specialbehandling for en sygdom, følger det af sig selv — særlig når det som her drejer sig om en forholdsvis ny behandling, som man, så vidt jeg har forstået, har lært fra udlandet — at de har pligt til at undersøge, hvordan medicinen billigst kan skaffes; men det skal jeg som sagt ikke komme nærmere ind på. På samme måde kan man sige: når man får så godt som al medicinen fra et ganske bestemt apotek, må det ligge nær at etablere et virkeligt samarbejde med dette apotek.

Endelig spørger det ærede medlem mig, om jeg vil undersøge disse forhold. Hertil kan jeg naturligvis svare, at jeg lige fra begyndelsen har søgt at orientere mig derom. Når det ærede medlem fremsætter den tanke, at jeg ikke skulle have objektive rådgivere, ved jeg naturligvis ikke, hvad det ærede medlem mener med det; det er en beskyldning, som må stå for det ærede medlems egen regning. Imidlertid kan jeg da sige så meget, at jeg har søgt visse oplysninger, for så vidt udenom, men dér har det været endnu vanskeligere at få et såkaldt objektivt råd. Jeg er i hvert fald helt klar over, at jeg ikke ville kunne få

[Udenrigsministeren.]

det hos det ærede medlem, for det lader til, at det ærede medlems indstilling er temmelig subjektiv.

(Kort bemærkning).

Thestrup: Det, som jeg tillægger betydning at få at vide af den højtærede finansminister, er, i hvilken retning den højtærede minister vil gå i sin administration af landets økonomiske forhold. Det var i den anledning, jeg omtalte den højtærede finansministers tale i Nakskov. Jeg kan godt citere det stykke, der er gengivet i bladet Ny Dag for den 8. november 1954 — jeg beder den højtærede formand om tilladelse til et citat. Der udtaler den højtærede finansminister:

„Det er ikke spørgsmålet, om vi har råd til at gennemføre de reformer, socialdemokratiet har på sit program, men om vi har råd til at lade være, der er det vigtigste i den foreliggende situation. Når oppositionen gør sine økonomiske betæneligheder gældende, er det vist ikke så meget på grund af landets økonomi, som fordi de borgerlige er klar over, at en gennemførelse af de pågældende reformer vil betyde en ændring i samfundets struktur, en ændring, som vil give sig udslag i større uligning af klasseforskellene i løbet af den næste generation.“

Når jeg ser f. eks. på det lovkompleks vedrørende boligforholdene, som er fremsat, og den stilling, den høje regering tager i denne sag, kan jeg ikke lade være at tænke på, om det ikke må siges at være udtryk for, at man i øjeblikket, uanset hvilke udgifter det vil give for samfundet, styrer i den retning, som den højtærede minister har givet udtryk for på dette møde i Nakskov.

(Kort bemærkning).

Alfred Jensen: Jeg takker den højtærede handelsminister for hans oplysninger om legetøjsfabrikken i Køge. Jeg er tilfreds med, at man vil tage hensyn til den hjemlige beskæftigelse, for så vidt en sag om salg af virksomheden skulle komme for i handelsministeriet. Jeg forstår det sådan, at der vil blive lagt afgørende vægt på, at der ikke sker nogen forringelse af beskæftigelsen i Køge, hvis et sådant salg finder sted.

Dernæst takker jeg den højtærede finansminister, fordi han endelig har svaret på mit spørgsmål. Jeg er ikke enig med den højtærede minister i, at der ikke sker nogen mærklægning af materialet omkring pristallet. Det er ganske korrekt, at vi får bevægelserne i procenter og i points, men det var ikke det, jeg spurgte om; jeg spurgte: hvad er hensigten med, at vi ikke får de nøjagtige varepriser på de forskellige konti, der findes i pristalsberegningen? Jeg er naturligvis glad for, at ministeren vil tage en forhandling med statistisk departement, men når jeg rejste spørgsmålet i første omgang, var det, fordi jeg ønskede, ministeren skulle tage den forhandling og give mig de oplysninger, der kan gives om, hvad hensigten med omlægningen er. Det har jeg ikke fået. Hvad er meningen? Materialet mærklægges, man kan intet kontrollere, hvorfor sker det? Det var det, jeg ønskede svar på. Jeg ved ikke, om den højtærede minister er i stand til at få denne forhandling ført, inden debatten her er afsluttet, det tvivler jeg på; men hvornår får så offentligheden og jeg svar på det spørgsmål, jeg stillede her, og som også offentligheden må stille?

Hvad angår arbejdsløshedstallet, er jeg fuldt ud på det rene med, at det er lavere på nuværende tidspunkt end på det tilsvarende tidspunkt i fjor; det gjorde jeg opmærksom på, da jeg havde ordet første gang, ligesom jeg har udtalt min frygt for, at ledigheden skulle blive større; jeg har den opfattelse, at der må gøres noget for at fremme beskæftigelsen. Dernæst har jeg gjort opmærksom på, at de understøttelser, som nu ydes, er for lave, og spurgte: hvilke planer har regeringen i så henseende? Ønsker man at være med til at forbedre de arbejdsløses forhold eller ej?

(Kort bemærkning).

Per Federspiel: Jeg takker den højtærede minister for Grønland, fordi han begrænsede sine udtalelser vedrørende mit kendskab til den sag, jeg har rejst.

Ministeren stillede mig det direkte spørgsmål, om jeg var til stede i det udenrigspolitiske nævn den 8. marts i år. Jeg har undersøgt sagen, og det er ganske rigtigt, at spørgsmålet om DEW-line kæden har været omtalt i det udenrigspolitiske nævn,

[Per Federspiel.]

men det er lige så sikkert, kan jeg sige nu, da den højtærede minister har taget hul på den hemmelighedsfuldhed, som omgiver det udenrigspolitiske nævn, at spørgsmålet om de enkelte stationers placering og spørgsmålet om det befolkningspolitiske problem, der er rejst i denne forbindelse, overhovedet ikke har været nævnt. Jeg erindrer ikke, om den højtærede minister selv var til stede ved den lejlighed, men det ville være interessant at vide. Sagen blev forelagt af udenrigsministeren og taget til efterretning, og gennemgår man det grønlandske landsråds forhandlinger, viser der sig nøjagtigt det samme, at spørgsmålet om Kulusukbopladsen ikke synes at have været nævnt, men at spørgsmålet om DEW-line har været behandlet for lukkede døre og er taget til efterretning. Med andre ord, selve det befolkningspolitiske spørgsmål har overhovedet ikke været behandlet i nogen instans.

Jeg må altså konstatere, at den højtærede minister stadig skylder mig svar på det meget nærliggende spørgsmål, der netop rejste sig af den fejltagelse, jeg gjorde mig skyldig i, og som var fremsat i form af et spørgsmål, nemlig om andre muligheder for placering af stationerne på indlandsisen, således at man ikke skadede den grønlandske befolkning, har været forsøgt og med hvilket resultat.

Ministeren for Grønland (Lindberg): Jeg beklager det, hvis jeg har gjort brud på den hemmeligholdelsespligt, jeg ved eksisterer for det udenrigspolitiske nævn. Jeg synes, det ærede medlem hr. Per Federspiel tvang mig til det ved at sige, at ingen her i tinget har været bekendt med denne sag. Nu var jeg ikke til stede i det udenrigspolitiske nævn, da sagen blev behandlet, og jeg er derfor måske handicappet i forhold til det ærede medlem, som jeg nu formoder har været til stede. Så vidt det er oplyst for mig, har det været nævnt i det udenrigspolitiske nævn, at der skulle være 4 stationer: 1 station i Holsteinsborg, 2 på indlandsisen og 1 i det distrikt, der her er tale om. Sådan står det refereret i protokollen; det kan det ærede medlem i hvert fald ikke bestride. Derfor må jeg have lov til at mene, at selv om det befolkningspolitiske spørgsmål ikke har været frem-

hævet stærkt i det udenrigspolitiske nævn af den daværende udenrigsminister, havde der været anledning, når man vidste, der skulle bygges en station på østkysten, til at tage spørgsmålet op til debat, men det har man altså ikke gjort. I øvrigt har det undret mig, at det ærede medlem, som dog tilhører et parti i denne sal, der går stærkt ind for NATO, vil rejse så megen diskussion om denne varslingskæde, som er et meget vigtigt led i hele forsvaret inden for NATO.

Det ærede medlem rejste nu igen det spørgsmål, om man har undersøgt alle muligheder for en anden placering. Jeg kan ærlig talt ikke rigtig forstå, at det ærede medlem ikke er blevet klar over, at dette er undersøgt. Det sagde jeg forleden dag. Da det ærede medlem rejste spørgsmålet, gjorde jeg nøjagtig rede for, at man i 2 år efter tilladelse fra den danske regering — i 2 år — havde undersøgt mulighederne ved østkysten for at placere stationen så langt som muligt fra beboede steder, som det nu engang kunne gøres under hensyn til den opgave, stationen skulle tjene, men i løbet af disse 2 år har man altså ikke kunnet finde noget andet sted. Det skyldes ganske simpelt, at der skal specielle forhold til, for at man kan bruge denne station, og disse specielle forhold findes kun dér, hvor man nu bygger stationen. Jeg synes, det ærede medlem må kunne forstå, at hverken Grønlandsministeriet eller de amerikanske myndigheder har nogen som helst grund til at genere grønlænderne, hvis det på nogen mulig måde kan undgås. Det er ikke det, man vil tværtimod det modsatte, men man har altså ikke kunnet finde noget andet sted, hvor denne station kunne placeres, hvis den skulle løse sin opgave. Sådan ligger sagerne, og derved er der intet at gøre, det kan ikke laves om. Hvis stationen bliver placeret et andet sted, kan kæden simpelt hen ikke anvendes, og jeg tror ikke, det ærede medlem ville være interesseret i, at man lavede foranstaltninger, der ikke kunne bruges til det, som er formålet med dem.

(Kort bemærkning).

Per Federspiel: Den højtærede minister siger, at man i 2 år har undersøgt mulighederne for en anden placering. Vil den

[Per Federspiel.]

højtærede minister oplyse, hvem han sigter til med udtrykket „man“?

Ministeren for Grønland (Lindberg): Med ordet „man“ mener jeg de amerikanske teknikere, som er dem, der står for opførelsen af stationen. Det er dem, der har undersøgt, hvor man kunne placere den i forbindelse med de øvrige 3 stationer.

Finansministeren (Kampmann): Jeg synes ærlig talt, det ærede medlem hr. Thestrups argumentation bliver mærkeligere og mærkeligere. Nu citerede det ærede medlem en tale fra Nakskov i 1954. Jeg fik ikke at vide, i hvilken måned den var holdt, men det har heller ikke så stor betydning.

Nu spørger det ærede medlem mig, om der med de udtalelser, der faldt i Nakskov i 1954, f. eks. skulle være tænkt på de boligstøtte- og huslejevorslag, som nu er fremsat her i tinget. Dertil kan jeg sige, at det er der virkelig ikke. Den reformlov, der blev tænkt på i 1954, var det folkepensionsforslag, der blev drøftet dengang, og som blev vedtaget her i tinget, og som det ærede medlem har stemt for. Men når det ærede medlem nu rejser spørgsmålet, om der i forbindelse med den boliglovgivning og huslejevorslag, som er til behandling her i tinget, er tale om en afvikling af statens udlånsvirksomhed, eller om staten herigenem ønsker større indflydelse på byggeriet, kan jeg ikke sige andet, end at så vidt jeg kan skønne er der tale om en afvikling.

Forsvarsministeren (Poul Hansen): Det ærede medlem hr. Lannung er i sine udtalelser i dag vendt tilbage til et par af de spørgsmål, jeg tidligere har besvaret, nemlig dels spørgsmålet om frigivelse af en del af det tidligere omtalte område på Christianshavns Vold, dels spørgsmålet om benzinforbruget inden for forsvaret, specielt inden for hæren forstår jeg.

Jeg kan i og for sig ikke sige stort andet om Christianshavnsområdet, end jeg tidligere har gjort, men på den nu givne foranledning skal jeg gerne undersøge, om der skulle være mulighed for en delvis frigivelse af det omtalte areal.

Jeg har allerede tidligere sagt, at jeg ikke tør garantere for, at der ikke finder benzin-

misbrug sted; det er muligt, at der kan påvises konkrete eksempler herpå, og i så fald ville jeg i høj grad være interesseret i at få disse konkrete eksempler forelagt, så at de kunne blive taget op til undersøgelse. Det kunne jo eventuelt have en præventiv virkning.

Vi er nødt til at tildele vore motorforvaltende myndigheder rådighedsbeløb for en vis periode; det sker for et finansår, og man kan selvfølgelig ikke se bort fra, at der kan være enkelte tilfælde; hvor man hen mod slutningen af finansåret ikke har brugt hele beløbet og er bange for, at man ikke får bevilget tilstrækkeligt for næste år, hvis man ikke bruger det op. Det er en forkert opfattelse og en helt forkert fremgangsmåde fra de pågældende myndigheders side, og vi vil gerne kunne gribe ind heroverfor. Vi ved, at der ligger en lille fristelse i den retning i ordningen og har i forsvarsministeriet gjort os store anstrengelser for at finde en anden ordning, men hidtil er det ikke lykkedes. Hvis det ærede medlem kunne stå til rådighed med en god idé i så henseende, ville jeg være ham meget taknemlig. Vi skal på den givne foranledning gerne tage spørgsmålet op endnu en gang og vil stadig væk have opmærksomheden henvendt derpå, men vi kan ikke se, at man kan tilrettelægge kontrollen på nogen anden måde, medmindre man ligefrem skulle give en provision for benzinbesparelse, og det system tror jeg dårlig man kan komme ind på.

Baunbak-Jensen: Jeg må indrømme, at jeg var skuffet over den højtærede indenrigsministers svar på mine spørgsmål. Det er muligt, at den højtærede minister har ret i, at jeg ikke er ganske objektiv, men jeg skal dog gøre opmærksom på, i hvilket forhold jeg er subjektiv. Det, der står tilbage, er to meget væsentlige spørgsmål, som retten ikke kan klare, men som det høje ting må tage fat på. Kan det ikke blive praksis, at læger indkaldes til samtale i sundhedsstyrelsen, før der anlægges sag mod dem? Som forholdet er nu, giver det en fantastisk utryk baggrund for hele den danske lægestands arbejde.

Dernæst farmakopékommisionen, som jeg mener ikke har klaret de opgaver, der er pålagt den. Kan lægerne være sikker på,

[Bannsbak-Jensen.]

at den viden, de får dér, er tilstrækkelig? Er denne viden ikke tilstrækkelig, følger heraf, at patienterne må betale en meget dyr medicin, og tænk, hvilke følger det kan få!

Jeg er måske nok subjektiv, men det er til fordel for lægerne, og det er til fordel for de patienter, som loven skulle tjene. Her må den højtærede indenrigsminister ikke svigte. Det drejer sig nemlig om noget, der ligger uden for domstolenes bedømmelse, men som det høje ting har ansvaret for over for hele den danske befolkning.

Indenrigsministeren (Søren Olesen): Jeg forstod nu, at det ærede medlem mente, der var to forhold, man kunne have behandlet anderledes.

For det første burde man have indkaldt de to læger og talt med dem om sagen. Det står for mig således, at hvis det kunne være sket på et meget tidligt tidspunkt, havde det vel været muligt, men da forelå der ikke nogen underretning om det store brug, man havde gjort af denne medicin i tilfælde, hvor man havde betegnet den som livsvigtig. Man kan selvfølgelig diskutere, om området burde udvides, men loven er nu engang sådan, at kun de ting kan bruges som livsvigtig medicin, der er opført på en liste, og ingen af lægerne kunne være i tvivl om, at medicinen med hensyn til den pågældende sygdom ikke var anført som livsvigtig medicin. Man kan sige — det er et helt andet spørgsmål — at denne liste burde indeholde andre ting, end den gør; men når den foreligger, mener jeg ikke, man kan diskutere, hvorvidt den må overtrædes eller ikke. Når man på et vist tidspunkt får klager fra sygekasser og apotekerfonden over det store brug, der er blevet gjort af medicinen, kan man jo ikke indkalde nogen og sige: ja, der er ganske vist efter vor mening sket en betydelig overtrædelse af loven, som vi naturligtvis ikke kan overse, men lad det nu være, det vil vi ikke omtale. Klagerne foreligger fra anden side, nemlig fra sygekasserne og fra apotekerfonden, og så kan man ikke slå en streg over lovovertrædelsen. Selvfølgelig kan man indkalde lægerne og tale med dem om forholdene, men hvis man mener, der foreligger direkte lov-

overtrædelse, kan man dog ikke uden videre gøre det på den måde, det ærede medlem har tænkt sig.

Med hensyn til farmakopékommisionen vil jeg sige, at medicinen er et meget omfattende område. Der kommer stadig nyt frem, og man tager det selvfølgelig op så hurtigt, man kan, men at ville mene, at farmakopékommisionen kan være barnepige for en læge, det synes jeg dog er at gå vel vidt. Må jeg sige — jeg er ikke blevet spurgt om det — at jeg ikke har nogen som helst oplysning om, at de to læger skulle have henvendt sig om råd og vejledning hos farmakopékommisionen. Det ville være rimeligt, om de havde gjort det, hvis de mente, der var en mangel i de vejledninger, som var udsendt, eller de ikke indeholdt oplysninger om det nye præparat, som disse to læger var begyndt at anvende i større omfang og over for andre lidelser, end man hidtil havde brugt det til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Hougaard: Da mit partis ordfører ikke kan være til stede, skal jeg foreslå, at lovforslaget henvises til finansudvalget.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Jeg skal lade den sidste sag på dagsordenen udgå. Der er herefter ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 10. december, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse m. v.

[Formanden.]

4) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om leje.

5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om boligbyggeri.

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ekstraordinær grundskyld og ejendomsskyld til kommunen.

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om kommunale ejendomsskatter m. v.

8) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om folkeforsikring. (Om personlige tillæg til invalide- og folkepensionister m. v.).

Mødet hævet kl. 15⁵⁰.

29. møde.

Onsdag den 10. december kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler handelsministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændringer i konfiskationsloven og

forslag til lov om ændring i lov om tilsyn med pensionskasser.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Handelsministeren (Philip): Herved tillader jeg mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændringer i konfiskationsloven.*

Lov om konfiskation af tysk og japansk ejendom nr. 132 af 30. marts 1946 har til baggrund en international aftale, nemlig Pariseraftalen af 14. januar 1946, der er undertegnet af i alt 19 lande.

Aftalens hovedbestemmelse om konfiskation er artikel 6 A, der udtaler, at hver af signatarmagterne skal under den fremgangsmåde, som den måtte vælge, beslaglægge tysk, fjendtlig ejendom inden for dens jurisdiktion for at udelukke sådan ejendoms tilbagevenden til tysk eje eller kontrol og skal opføre sådanne aktiver på sin erstatningskonto.

Det nu fremsatte forslag tager — som nævnt i bemærkningerne — sigte på at søge arbejdet med konfiskation af tysk og japansk ejendom her i landet afsluttet. Dette arbejde har stået på i over 12 år og er nu af kommissarius, dispensationsnævnet og de øvrige særlige nævn ført så vidt frem, at de pågældende organer vil kunne nedlægges i løbet af året 1959 under forudsætning af, at der som foreslået finder en frigivelse sted af visse værdier, som kommissarius ikke hidtil har kunnet inddrage.

En frigivelse som den foreslåede medfører ikke, at vi på nogen måde overtræder vore før omtalte internationale forpligtelser, men er blot påkrævet for at få en formel afslutning på de opgaver, der ved konfiskationsloven blev pålagt administrationen. I modsætning til forholdene i flere andre lande, hvor konfiskationen af tysk og japansk ejendom er gennemført ved administrative dekreter, efterhånden som man kom på sporet af de pågældende værdier, blev tysk og japansk ejendom her i landet konfiskeret ved selve loven umiddelbart ved dennes ikrafttræden den 30. marts 1946, og da der ikke er hjemmel til administrativt at give en generel dispensation, er det nødvendigt, at det punktum, der skal sættes for kommissarii arbejde, sættes ved lov.

En forudsætning for kommissariatets nedlæggelse er det endvidere, at dispensationsnævnets arbejde bringes til afslutning. Ifølge forslaget er 30. april 1959 sat som sidste dag for indsendelse af andragender i henhold til den bestående konfiskationslov om dispensation eller om genoptagelse af tidligere afgjorte sager. Dispensationsnævnet skulle så efter forslaget ophæves den 30. juni 1959 og kommissariatet derefter den 30. september 1959.

Nu åbner forslagets § 3, stk. 3, ganske vist en snæver adgang for handelsministeren til med tiltrædelse af udenrigsministe-